

Resumé

Hensigten med denne afhandling er, ud fra et videnskabsteoretisk perspektiv, at undersøge en række centrale aspekter af moderne videnspolitik. I *Kapitel 1* præsenterer jeg det overordnede forskningsprogram for en politisk epistemologi. Hovedformålet med kapitlet er at introducere til forskningslitteraturen og opstille de centrale spørgsmål, der undersøges i afhandlingen. I *Kapitel 2* vurderer jeg den måde, hvorpå en række videnspolitiske doktriner har udviklet sig i anden halvdel af det 20. århundrede. Nærmere bestemt diskuterer jeg Vannevar Bushs "lineære model" og den kritik af denne model, der er blevet rejst. En delkonklusion i kapitlet er, at kritikken af den lineære model er fælles for en række EU og OECD dokumenter på den ene side og de empiriske videnskabsstudier på den anden side, inklusiv teserne om finanaliser og modus-2-vidensproduktion. I *Kapitel 3* diskuterer jeg fremkomsten af de post-mertonianske konstruktivistiske videnskabsstudier, samt den udfordring disse stiller til en realistisk epistemologi. Den centrale påstand i kapitlet er, at videnskabssociologien skal ses som en del af et radikalt naturaliseringsprojekt i videnskabsteorien. I opposition til konstruktivismen forsvarer jeg en moderat, men robust version af realismen, der er i stand til at tematisere de sandheds-genererende aspekter ved videnskabelige teorier, men samtidig er kompatibel med en normativ naturalistisk epistemologi. I *Kapitel 4* undersøger jeg, hvilke videnspolitiske antagelser og anbefalinger, der kan udledes af Det Stærke Program og dets ambition om at demokratisere videnskaben. Konklusionen i kapitlet er, at forslaget om en demokratisering af videnskaben er blevet en indflydelsesrig, men på flere måder kontraintuitiv forestilling, og at plausibiliteten af denne forestilling afhænger af, hvilken version af argumentet man accepterer. I *Kapitel 5* undersøger jeg aktør-netværks-teori (ANT). Kapitlet er delt i to hoveddele. I første del introducerer jeg grundbegreberne i ANT. I anden del kritiserer jeg Bruno Latours forslag om en ontologisk konstruktivisme. I *Kapitel 6* undersøger jeg hvilken politisk epistemologi, der følger af ANT og tilsvarende nyinstitutionalistiske teorier om videnskaben. Et vigtigt argument i kapitlet er, at disse teorier nødvendigvis må suppleres af en mere robust institutionalisme. I *Kapitel 7* vender jeg fokus imod en analyse af to indflydelses forestillinger i videnspolitik: viden som et offentligt gode og viden som et privat gode. Kapitlet konkluderer, at staten er retfærdiggjort i at understøtte videnskab som en del af den sociale infrastruktur. Afhandlingen konkluderes med en oversigt over hovedargumenter og et forslag til en fremtidig videnskabsteori og videnskabssociologi, der adresserer de humanistiske videnskaber.